

Nyhetsbrev från eSam

Det här nyhetsbrevet vänder sig till eSamverkans-programmets (eSams) medlemsorganisationer. Det distribueras till dig som ingår i något av våra forum eller har anmält att du vill prenumerera på det och du får gärna sprida det vidare till andra. Nyhetsbrevet kommer ut månadsvis, eller oftare vid behov.

Pandemin driver utveckling på nya områden

Visste du att det finns fem olika prioriterade livshändelser i eSams verksamhetsplan, som medlemmarna kommer att arbeta med under verksamhetsåret? Inom vart och ett av dessa livshändelser är ett eller flera initiativ i fokus. Några av livshändelserna känner vi igen sen tidigare, till exempel *Starta och driva företag* och *Flytta*, men det finns också områden som vi hittills inte har arbetet så mycket med.

Ett sådant är livshändelsen Livslångt lärande. Den har till stor del prioriteras utifrån den situation som råder på arbetsmarknaden just nu med anledning av pandemin. Behovet av att utbilda sig eller vidareutbilda sig är stort, samtidigt som det finns yrken där det är ont om arbetskraft. I oktober kör vi en första workshop för att se vad eSams medlemmar kan bidra med, därefter formulerar vi inriktning och omfattning på arbetet. Vi hoppas på många goda idéer och inspel till kommande arbete!

Fia Ekelöf, kanslichef eSam

I detta nummer

[Livslångt lärande – workshop på nytt samverkansområde](#)

[Patent- och registreringsverket nya medlemmar i eSam](#)

[Fasa ut gamla begrepp vid utlämning av uppgifter](#)

[Sagt från Styrgruppsmötet den 29 september](#)

[eSams innovationsarbete](#)

[Gig ekonomin - giglabsverige](#)

[Inera – tester i skarpt läge i SDK-projektet](#)

[Nytt om namn](#)

[Kalendarium](#)

Livslångt lärande – workshop på nytt samverkansområde

I eSams verksamhetsplan finns nya samverkansområden där vi planerat två utforskande aktiviteter. Den ena rör **Livslångt lärande** - en livshändelse som bland annat omfattar utbildning och kompetensutveckling men också andra typer av lärande. När pandemin började svepa över landet, tvingades många ställa om verksamheter på oerhört kort tid och därmed kom krav på nya former för lärande. Pandemin har också fört med sig en ökad arbetslöshet vilket ökar kraven på möjligheter till kompetensförflyttning i samhället. Detta är särskilt tydligt i yrken med stor efterfrågan.

Den andra aktiviteten rör ett **Säkert samhälle** med koppling till digitalisering och möjligheten att gemensamt arbeta såväl förebyggande - för att undvika inkörsporten till kriminalitet - som för bättre återanpassning i samhället efter avtjänat straff.

Under oktober genomförs en första workshop kopplat till Livslångt lärande. Workshopen har flera syften:

- att utbyta erfarenheter från behovskartläggningar och
- att kartlägga redan påbörjade initiativ kring information och tjänster till privatpersoner och företag, plattformar som stödjer delning av data eller samlar in information. Även andra delar som berör området kan komma ifråga.

Flera av eSams medlemmar deltar för att sondera samverkansmöjligheter.

eSams kansli har också startat planeringen av en motsvarande workshop för aktiviteten Säkert samhälle. Initialt ska pågående arbeten på det här området dokumenteras och även se över vilka behov av gemensamma samverkansarbeten som kan finnas.

Chefsarkitekt **Kenneth Eriksson på Kriminalvården** ser flera intressanta möjligheter:

På vilket sett kan digitaliseringen bidra till ett säkrare samhälle?

Digitalisering är ännu inte en fullt ut utnyttjad möjlighet i arbetet med att skapa ett säkrare samhälle. Digitalisering behöver komma in ännu mer i våra utbildningar då utbildning kan vara en möjlighet för att minska risken för inkörsporten till kriminalitet eller en pågående kriminalitet. Digitaliseringen kan också användas för att analysera effekterna av genomförda insatser på ett systematiskt sätt.

För brottsutsatta kan digitaliseringen ge möjlighet till nya former av stöd och behandling efter att ha blivit utsatta för brott genom digitaliserade rutiner och processer som förenklar och snabbar upp hanteringen mellan myndigheter.

Vad tror du att workshopen kan leda till?

Samsyn och förståelse för hur eSams medlemmar med gemensamma krafter kan medverka till att skapa ett säkrare samhälle. Genom att använda och kombinera redan etablerade strukturer och arbetssätt kan vi identifiera initiativ som kan ge både kortsiktiga och långsiktiga effekter för ett säkrare samhälle.

Det är nu ett stort fokus på att öka tryggheten generellt i samhället. Finns det andra aspekter som eSams medlemmar kan tillföra?

eSams medlemmar representerar en stor del av de myndigheter och organisationer som privatpersoner och företag träffar till vardags. Medlemmarna i eSam som är experter inom sina områden kan fånga upp personer i riskzon i ett tidigt skede så att risken för en ingång i kriminalitet eller återfall i brott kan minskas. Brottsutsatta kan känna och ta del av samhällets stöd i rehabilitering och bearbetning av en för många traumatisk händelse.

Patent- och registreringsverket nya medlemmar i eSam

Från och med 1 oktober välkomnar vi [Patent- och registreringsverket](#) som medlemmar i eSam. Detta beslutade Styrgruppen på mötet den 29 september. **Maziar Soltani** kommer att representera myndigheten i eSams samordningsgrupp och säger så här om att nu vara en del av eSam:

- Digitalisering är en möjliggörare för oss, för att kunna skapa en mer effektiv och öppnare förvaltning för medborgarna. PRV samverkar redan idag internationellt kring utvecklingsfrågor. Vi är övertygade om att genom erfarenhetsutbyte och aktivt deltagande, kan vi alla bättre nyttja effekterna av den digitala transformationen. Vi ser verkligen fram emot att delta och samverka med andra offentliga aktörer kring digitalisering, utvecklingsfrågor och dess utmaningar och möjligheter.

På gång: Fasa ut gamla begrepp vid utlämning av uppgifter

eSams arbete sker med tre olika angreppssätt - som genomförare, vägledare och som pådrivare. eSams juridiska arbete har huvudsakligen bedrivits inom vägledarrollen och nu ska det göras en pådrivande insats. Det gäller den över 40 år gamla uppdelningen i registerförfattningar mellan direktåtkomst och utlämnande på medium för automatiserad behandling. Direktåtkomst ansågs farligt från ett integritetsperspektiv. Det jämfördes med att släppas in i myndighetens arkiv och där fritt kunna läsa och hämta dokument utan prövning. Utlämnande på medium däremot, föregicks av en fråga som innebar en kontroll och utlämnande på till exempel ett magnetband. Teknikutvecklingen har nu sprungit ifrån de gamla begreppen. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade för ett par år sedan att den rutin som tidigare betecknats direktåtkomst, i realiteten innebar sådana kontroller att den i stället motsvarade utlämnande på medium. Så ser det generellt ut idag. Nu byggs systemen på samma sätt, oavsett vilket begrepp som används eftersom det behövs automatiserade kontroller av vilka uppgifter som får lämnas ut till en annan myndighet.

Det är därför dags att utjämna skillnaden mellan de båda begreppen, åtminstone vid nya registerförfattningar och där det saknas andra skäl för att behålla dem. Det är skälet till att vi nu drar igång ett arbete med detta syfte.

Annat juridiskt arbete under hösten

Vi går vidare med att ta fram generella avtalsvillkor inom vissa it-avtalsområden. I våras kom en [Vägledning om it-tjänsternas avtal](#) och sedan augusti finns [eSams allmänna villkor om it-konsulttjänster](#). Motsvarande avtalsvillkor för it-drift är nu ute på internremiss inom eSam med svar senast den 9 oktober. Vi gör också en översyn av [Vägledning för eget utrymme](#).

Sagt från Styrgruppsmötet den 29 september

Molnfrågan och den digitala infrastrukturen var två av ämnena på eSams senaste styrgruppsmöte. Konsekvenserna av EU-domen i Schrems II-målet är av fortsatt stort intresse för styrgruppen och därför hade vi bjudit in **Datainspektionen** till mötet. Generaldirektör Lena Schelin och internationella samordnaren, Elisabeth Jilderyd berättade om myndighetens pågående arbete med att ta fram information och

vägledning. Samverkan med de europeiska dataskyddsmyndigheterna är central för ett enhetligt agerande länderna emellan.

En av de viktiga frågorna för EDPB - Europeiska dataskyddsstyrelsen – är att ta fram beskrivningar av vilka säkerhetsskyddsåtgärder som kan bedömas vara tillräckliga. Det finns en otydlighet kring det idag men det kommer en vägledning under hösten. Datainspektionen avslutade med att råda eSams medlemmar att analysera och dokumentera vilka överföringar man har idag, för att kunna bedöma eventuella åtgärder.

På mötet presenterade också **DIGG** sitt pågående arbete med den digitala infrastrukturen. I budgetpropositionen från september fanns stora satsningar för att stärka arbetet med att utveckla lösningar som blir centrala delar i det digitala ekosystemet. Arbetet görs gemensamt med flera andra aktörer, många av dem är medlemmar i eSam. Just nu beskrivs bland annat den långsiktiga planen för de byggblock som ska tas fram, diskussioner kring hur struktur och styrning ska se ut samt, det praktiska arbetet med utveckling av vissa centrala byggblock. Det finns behov av att ytterligare aktörer deltar i arbetet.

eSams innovationsarbete

Under våren 2020 genomfördes ett uppdrag inom eSam som rörde gemensamt innovationsarbete. Resultatet blev förslag på hur eSams medlemmar kan bedriva ett innovationsarbete för att dels kunna bidra i det gemensamma arbetet kring händelser, dels skapa bättre förutsättningar för medlemmarnas egna arbete. Nu inleds det fortsatta arbetet och i ett första steg ska vi hitta en eller flera aktiviteter som medlemmarna kan organisera och genomföra under innevarande verksamhetsår. Det sker på ett möte under oktober och medlemmar som är intresserade av att delta, kan kontakta [Mikael Österlund](#)

Gigekonomin – Giglabsverige

eSams kansli har träffat det svenska labbnätverket för att uppdatera oss på det arbete som pågår inom Giglabsverige. Labbnätverket hålls samman av [Pia Mcaleenan](#) från SVID – Stiftelsen Svensk industridesign. De arbetar med att initiera gemensamma läroprojekt med system- och policyfokus, dela kunskap och produktion samt bidrar till kollegialt lärande. Nätverket hanterar komplexa utmaningar som innefattar att många

olika aktörer behöver ta ett helhetsgrepp/ha systemperspektiv för att hantera en övergång från en logik till en annan.

Ett av de områden som labbnätverket initierat är gig ekonomin, som innebär att personer tar kortare uppdrag – gig - i stället för eller på sidan av, en traditionell anställning. Utvecklingen drivs på av digitaliseringen som genom digitala marknadsplatser gör det lättare att matcha tillfällig arbetskraft med den som behöver den. I samarbete mellan Jobtech/Arbetsförmedlingen, Skatteverket, Coompanion och Handelshögskolan tillsammans med SVID och svenska labbnätverket, har Giglab Sverige startat.

Ambitionen är att verka för en hållbar framväxt av gig ekonomin i Sverige. Nätverket för dialoger med aktörer som är berörda av gig ekonomin - ”giggare”, plattformsägare, matchningsaktörer och samhällsaktörer som t.ex. myndigheter och företagare. Gig ekonomin innebär en förflyttning som berör många aktörer i Sverige och som behöver hanteras ur ett systemperspektiv. För att möta målgrupperna genomförs workshops och därför har mötesplatsen giglabsverige.se kommit till där det finns möjlighet för olika aktörer att bidra till arbetet.

Den som är intresserad av att delta i arbetet eller få mer information kan kontakta [Pia Mcaleenan](#) på Stiftelsen Svensk Industridesign.

Inera - Tester i skarpt läge i SDK-projektet

Projektet Säker digital kommunikation, SDK, är inne på sista halvåret inför ett breddinförande 2021. Nu pågår olika tester för att verifiera att konceptet fungerar i skarpt läge. Säkert meddelandeutbyte ska testas mellan piloter i deras produktionsmiljöer.

Med SDK får Sverige en standardiserad förmåga till säker digital kommunikation för alla sektorer i det offentliga Sverige. Med den gemensamma infrastrukturen som tas fram i SDK-projektet respektive hos DIGG, och de lokala anpassningar som behöver göras för att kunna ansluta till SDK, skapas förutsättningar för att möta behovet av att kunna utbyta information på ett säkert och digitalt sätt. Och ju fler som ansluter desto större kommer nyttan också att bli med SDK.

Höstens fokus

Kompletteringar av infrastruktur och stödtjänster, tillitsramverk och it-säkerhetskrav pågår i SDK-projektet. Dessutom har ett omfattande arbete genomförts för att etablera gemensamma komponenter i produktionsmiljöer hos Inera respektive DIGG. Produktionsmiljöerna öppnades i mitten av september och behövs för att stödja krav på hantering av skarpa känsliga data.

Nu är huvudfokus att genomföra både tekniska och verksamhetsinriktade pilottester inom ett antal verksamhetsområden. Testerna genomförs av användarorganisationer från regioner, kommuner och statliga myndigheter. Verksamhetspiloterna är indelade i kluster eller områden i syfte att testa både att söka och att hitta i SDK:s adressbok liksom att skicka och ta emot säkra digitala meddelanden inom till exempel socialtjänst eller arbetsmarknad.

Organisationer som ska införa SDK ansvarar själva för både anpassning av de lokala verktyg som de vill använda för anslutning samt för att lägga in den egna organisationens uppgifter i den gemensamma adressboken. Anpassningar och anslutning kan göras antingen i egen regi eller genom att anlita externa leverantörer.

Tilläggsuppdrag för SDK adressbok

På uppdrag av SKR och som en del i regeringens äldreomsorgssatsning fick Inera i våras två tilläggsuppdrag för vidareutveckling av SDK:s adressbok. SDK Adressbok är ett gemensamt digitalt adressregister för anslutna användarorganisationer som själva ansvarar för att lägga in och uppdatera sina uppgifter på organisations- och funktionsnivå. Syftet med adressboken är att de anslutna organisationerna ska kunna hitta varandra smidigt och säkert.

Det ena tilläggsuppdraget omfattar att ta fram en grundstruktur för kommuner för de funktionsadresser som ska finnas i adressboken. Uppdraget utgår från socialtjänsten och drivs av Ineras kommungrupp. Även vägledningar för kommuner och andra användarorganisationers tillvägagångssätt för hur man ska fylla adressboken med innehåll tas fram samt en rekommendation om fortsatt förvaltning av det kommunala innehållet.

Eftersom resultatet ska implementeras i SDK:s Adressbok krävs det en teknisk vidareutveckling av adressboken. Den ryms inom det andra tilläggsuppdraget som drivs av SDK-projektet. Bland annat ingår att ta fram stöd för hur en användarorganisation med stöd av kodverk kan strukturera sina funktionsadresser och sökord i adressboken.

Dessutom ingår en vidareutveckling av sökfunktionaliteten som ska underlätta att söka och hitta i adressboken.

Mer information

Läs gärna den längre nyheten om [status i SDK-projektet](#) på inera.se. Du kan hitta mer information på projektets öppna [informationssida](#). Bland annat finns ett antal [presentationer och filmer](#), både allmänt om konceptet och pilotverksamheten men även om du vill gräva djupare i arkitekturen, anslutningsprocessen eller vad gäller krav som ställs på informationssäkerhet.

Nytt om namn

Patent- och registreringsverket är nya medlemmar i eSam och har nu tillsatt **Maziar Soltani** i samordningsgruppen.

Kalendarium

- 6 oktober, sakområdesgrupp arkitektur
- 9 oktober, arbetsgrupp Vägledning bättre digitala möten
- 15 oktober Utvecklingsforum
- 19 oktober, expertgrupp juridik
- 20 oktober, expertgrupp säkerhet
- 23 oktober, arbetsgrupp Vägledning bättre digitala möten
- 3 november, Samordningsgruppen

Besök esamverka.se och följ oss på LinkedIn: [eSamverkansprogrammet \(eSam\)](#). Nyhetsbrevet publiceras också på webben.